

प्रश्नपुस्तिका

अर्थशास्त्र

वेळ : एक तास

एकण प्रश्न : 50

एकूण गुण : 100

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **50** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात बॉलपेनने लिहावा.
- (3) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचिवली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे.
- (4) ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेतदेखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (6) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी एक तृतीयांश गुण वजा करण्यात येतील".
- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे.

% % % % % %

	,, ,		
1.	शहरांना पायाभूत सुविधा पुरवण्याच्या उद्देशान	- । केंद्र सरकारने सुरू केलेल्या अमृत योजनेचे घटक निवडा	
	(अ) वाहतूक		
	(ब) उद्याने		
	(क) पाणीपुरवठा		
	पर्यायी उत्तरे :		
	(1) अ, क	(2) ৰ, ক	
	(3) अ, ब	(4) वरीलपैकी सर्व	
	What are the components of AMRUT yojana launched in order to provide basic infrastructure		
	to urban areas?		
	(a) Transport		
	(b) Parks		
	(c) Water supply		
	Answer option		
	(1) a, c	(2) b, c	
	(3) a, b	(4) All of the above	
2.	भिम ॲपसंबंधी अयोग्य विधान ओळखा.		
	(1) हे ॲप गुजराती, ओडिया भाषांमध्येही उपलब्ध आहे.		
	(2) पैसे हस्तांतरणासाठी प्रतिव्यवहार प्रस्तावित खर्च 50 पैसे इतका आहे.		
	(3) प्रतिदिन कमाल 40000 रुपयांचे व्यवहार		
	(4) एकावेळी कमाल 20000 रुपयांचे व्यवहार करता येतील.		
	Identify Incorrect statement regarding BHIM App.		
	(1) It is also available in Gujarati & Odiya language.		
	(2) 50 paise charged for per transaction of fund transfer.		
	(3) In a day, maximum amount of transaction is Rs. 40000.		
	(4) Maximum 20000 can be transacted	at a time.	
3.			
	(1) 1975	(2) 1985	
	(3) 1999	(4) 2006	
	Indira Awas Yojana was started in which year?		
	(1) 1975	(2) 1985	
	(3) 1999	(4) 2006	

4.	सध्या कृषी मंत्रालयामार्फत एकूण	अन्नधान्य पिकांना किमान आधारभूत किंमती जाहीर केल्या जातात.			
	(1) 20	(2) 25			
	(3) 30	(4) 40			
	Currently MSP is declared for total crops by Ministry of Agriculture				
	(1) 20	(2) 25			
	(3) 30	(4) 40			
5.	अग्रणी बँक योजनेची सुरुवात केव्हा करण्यात आली?				
	(1) 1958	(2) 1969			
	(3) 1975	(4) 1984			
	Lead Bank Scheme was started in	Lead Bank Scheme was started in which year?			
	(1) 1958	(2) 1969			
	(3) 1975	(4) 1984			
6.	नचिकेत मोर समितीने कोणत्या देशाच्या धर्तीवर भारतात पेमेंट बँका स्थापण्याची शिफारस केली?				
	(1) कॅनडा	(2) केनिया			
	(3) ऑस्ट्रेलिया	(4) आयर्लंड			
	Nachiket Mor Committee recommended establishments of Payment Banks in India on the				
	basis of which country ?				
	(1) Canada	(2) Kenya			
	(3) Australia	(4) Ireland			
7.	वित्तीय समावेशनासाठी भारत सरकारने पुढीलपैकी कोणते कार्यक्रम सुरू केले आहेत?				
	(अ) स्वाभिमान योजना	(ब) आधार			
	(क) आयुष्मान भारत	(ड) जनधन योजना			
	पर्यायी उत्तरे :				
	(1) ब, क आणि ड	(2) ब आणि ड			
	(3) अ, ब आणि ड	(4) वरीलपैकी सर्व			
	Which of the following programmes are started by Govt. of India for financial inclusion?				
	(a) Swabhiman Scheme	(b) Aadhaar			
	(c) Ayushman Bharat	(d) Jan Dhan Yojana			
	Answer Options:				
	(1) b, c and d	(2) b and d			
	(3) a, b and d	(4) All of the above			

स्रुवात

(i) 25 डिसेंबर 2005

(iii) 16 सप्टेंबर 2016

(iv) 16 सप्टेंबर 2005

(ii) 1 एप्रिल 1999

	٦.	
8.	जोड्या	लावा
٥.	जाड्या	लापा

(योजना)

- (अ) भारत निर्माण योजना
- (ब) स्वर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना
- (क) प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना
- (ड) शामाप्रसाद मुखर्जी रूर्बन अभियान

	अ	ब	क	ड
(1)	iv	ii	I	iii
(2)	I	ii	iii	iv
(3)	iv	iii	ii	i
(1)	iii	T	ii	ix7

Match the pairs.

Column A (Schemes)

(a) Bharat Nirman Yojana

(b) Swarna Janyanti Gram Swarojgar Yojana

(c) Pradhanmantri Gram Sadak Yojana

Column B (Starting Years)

- (i) 25 December 2005
- (ii) 1 April 1999
- (iii) 16 December 2016
- (d) Shama Prasad Mukherji Rurban Mission (iv) 16 September 2000

C d (1) iv ii I iii (2) I ii iii iii (3) iv (4) iii I

- महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेबद्दल खालील विधानांचा विचार करा. 9.
 - (अ) याची सुरुवात 2006 मध्ये झाली.
 - (ब) ग्रामीण भागातील अकुशल मजुरांना वर्षातून किमान 100 दिवस रोजगाराची हमी देणे, हे या योजनेचे उद्दिष्ट आहे.
 - (क) पुरुष व स्त्रियांना सारखीच मजुरी दिली जाते.
 - (ड) या योजनेअंतर्गत मजुरांसाठीच्या खर्चाचा वाटा केंद्र राज्यामध्ये 80 : 20 असा आहे. वरीलपैकी अचक विधाने कोणती?

(1) अ, ब, क

(2) ब, क, ड

(3) अ, क, ड

(4) वरीलपैकी सर्व

Consider the following statements about Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme.

- (a) It started in 2006.
- (b) To give the guarantee of 100 days' employment to unskilled labourers of rural area was the aim of this Scheme.
- (c) There are equal wages to men and women.
- (d) The distribution of spending on wages between centre & state is in the ratio of 80:20. Which of the above statement are correct?

(1) a, b, c

(2) b, c, d

(3) a, c, d

(4) All of the above.

6		चाणक्य मंडल परिवार		
10.	भारत सरकारने पोषण अभियानाअंत	ार्गत 2019 पासून कोणता महिना 'राष्ट्रीय पोषण महिना' म्हणून घोषित		
	केला?			
	(1) मार्च	(2) डिसेंबर		
	(3) सप्टेंबर	(4) ऑगस्ट		
	Under Poshan Abhiyan which o	Under Poshan Abhiyan which of the following months is announced by Indian government		
	as 'National Nutrition Month' f	From 2019?		
	(1) March	(2) December		
	(3) September	(4) August		
11.	'समग्र शिक्षा अभियानाची' खालीलप्	नेकी कोणती उद्दिष्टे आहेत?		
	(अ) शैक्षणिक निष्पादनात वर्धन कर	रणे.		
	(ब) शालेय शिक्षण देताना किमान म	गानके अवलंबणे.		
	(क) शिक्षणाच्या व्यावसायिकीकरणा	स प्रोत्साहन देणे.		
	(ड) शिक्षक प्रशिक्षण संस्थांचे सक्षमी	ोकरण करणे.		
	पर्यायी उत्तरे :			
	(1) फक्त अ, ब	(2) फक्त ब, क, ड		
	(3) फक्त क, ड	(4) वरीलपैकी सर्व		
	Which of the above are objectives of Samagra Shiksha Abhiyan?			
	(a) To increase learning outcomes of education.			
	(b) To apply minimum standards while giving school education.			
	(c) To promote vocationalisation of education.			
	(d) Strengthening of teacher tra	aining institutes.		
	Answer Options :			
	(1) Only a, b	(2) Only b, c, d		
	(3) Only c, d	(4) All of the above		
12.	'गिव्ह इट अप' योजना संदभ	र्गात आहे.		
	(1) मोफत एलपीजी पुरविण्यासाठी.			
	(2) केरोसिनसाठीची सबसिडी लाभ	र्थ्यांच्या खात्यात जमा करण्यासाठी.		
	(3) लोकांनी एलपीजी सबसिडीचा त	याग करण्याविषयी		
	(4) ग्रामीण भागात प्रत्येक कुटुंबापर्यंत वीज पोहोचविणे.			

Give it UP scheme is related to -----.

- (1) To provide free LPGs.
- (2) To credit kerosene subsidy in beneficiary account.
- (3) About giving up LPG subsidy.
- (4) To provide electricity to every family in rural area.

Education) and choose the correct statement/s.

- (a) It will provide high cost funding to all government higher educational Institutes.
- (b) IITs will get largest part of funding.

Answer Options:

(1) Only a

(2) Only b

(3) Both a, b

(4) None of the above

- 16. प्रधानमंत्री मातृवंदना योजनेसंबंधी पुढील विधाने विचारात घ्या.
 - (अ) या योजनेची सुरुवात 1 जानेवारी 2017 पासून देशभर करण्यात आली.
 - (ब) या योजनेचे मूळ २००९ मधील इंदिरा गांधी मातृत्व सहयोग योजनेमध्ये सापडतो.
 - (क) PMMVY मध्ये लाभार्थी मातेला 5000 रुपयांची आर्थिक मदत DBT द्वारे तीन टप्प्यांमध्ये केली जाते. अयोग्य विधान/ने ओळखा.

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) फक्त क

(4) एकही नाही

Consider the following statements regarding Pradhan Mantri Matru Vandana Yojana.

- (a) This programme was implemented countrywide from 1st January 2017.
- (b) Origin of this programme can be traced back to Indira Gandhi Matrutva Sahayog Yojana of 2009.
- (c) Under PMMVY, the beneficiary mother receives financial aid of Rs 5000 via DBT in three installments.

Identify the incorrect statement/s.

(1) Only a

(2) Only b

(3) Only c

(4) None of the above

- 17. पुढील विधाने विचारात घ्या.
 - (अ) 2018 च्या महिला दिनी महाराष्ट्र सरकारने ग्रामीण भागातील किशोरवयीन मुली व महिलांमध्ये वैयक्तिक स्वच्छता आणि सॅनिटरी नॅपकीनसंबंधी जाणीव जागृत करण्यासाठी 'अस्मिता योजने'ची सुरुवात केली.
 - (ब) या योजनेअंतर्गत ग्रामीण भागातील महिलांना व किशोरवयीन मुलींना मोफत सॅनिटरी नॅपकीन देण्यात येतात.

पर्यायी उत्तरे:

(1) फक्त अ बरोबर

(2) फक्त ब बरोबर

(3) दोन्ही बरोबर

(4) दोन्ही चूक

Consier the following statements:

- (a) On women's day of 2018, Maharashtra Government has initiated 'Asmita Programme' for the awareness of personal hygeine & Sanitary napkin in the rural Women & adolescent girls.
- (b) Under this programme, sanitary napkin made freely available to the rural women & adolescent girls.

Answer Options:

(1) Only a is correct

(2) Only b is correct

(3) Both are correct

(4) Both are incorrect

- 18. चुकीची जोडी ओळखा.
 - (1) हिमायत : जम्मू-काश्मीरमध्ये स्त्री सबलीकरणासाठी
 - (2) रोशनी : अति डाव्या विचारसरणीने बाधीत क्षेत्रांमधील तरुणांसाठी
 - (3) परवाज : दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण अल्पसंख्याक तरुणांसाठी
 - (4) वरीलपैकी एकही नाही.

Identify the incorrect pair

- (1) Himayat: Women empowerment in Jammu-Kashmir
- (2) Roshani: For youth of Left wing extremism affected region
- (3) Parvaaz: For BPL minority youth of rural region
- (4) None of the above

19. 'कायाकल्प' काय आहे?

- (1) 2030 सालापर्यंत 'जागतिक महासत्ता' होण्याच्या दृष्टीने भारताचा कायापालट करण्यासाठीची योजना
- (2) भारतातील नद्यांना प्रदूषणमुक्त करण्यासाठीची योजना
- (3) आरोग्य यंत्रणांमध्ये स्वच्छतेस प्रोत्साहन देण्याच्या उद्देशाने पारितोषिक देणारी योजना
- (4) वरीलपैकी नाही

What is 'Kayakalp'?

- (1) It is a programme to transform India into 'World Super Power' till 2030
- (2) It is a programme to free the rivers in India from pollution
- (3) It is a award giving programme to encourage cleanliness in the health Sector
- (4) None of the above

20. राष्ट्रीय मध्यान्ह आहार योजना

- (अ) सर्वप्रथम १९२५ मध्ये मद्रास महापालिकेने मध्यान्ह आहाराचा कार्यक्रम राबविला होता
- (ब) राष्ट्रीय स्तरावर या योजनेची सुरुवात १५ ऑगस्ट १९९५ रोजी केली.
- (क) देशात १ एप्रिल २००८ पर्यंत फक्त प्राथमिक विद्यार्थ्यांनाचा या योजनेचा लाभ घेता येत होता. योग्य विधान/ने निवडा.
- (1) फक्त अ, ब

(2) फक्त अ, क

(3) फक्त ब, क

(4) सर्व विधाने बरोबर आहेत

National programme for Mid-day Meal Scheme:

- (a) Madras Municiple Corporation was the first one among other to implement Mid-day Meal scheme in 1925.
- (b) This programme initiated on National level from 15th August 1995
- (c) Untill 1st April 2008 only primary students used to avail this scheme.

Identify the correct statement/s.

(1) Only a, b

(2) Only a, c

(3) Only b, c

(4) All of the above

- 21. अग्रणी बँक योजनेविषयी खालील वाक्ये लक्षात घ्या.
 - (अ) जिल्ह्यांचे विविध व्यावसायिक बँकांमध्ये भाग वाटप करण्याच्या उपक्रमाला अग्रणी बँक योजना म्हणतात.
 - (ब) 1980 मध्ये आरबीआय ने अग्रणी बँक योजना स्वीकारली आणि 338 ग्रामीण जिल्ह्यात सुरू झाली. वरीलपैकी योग्य विधान/ने ओळखा.
 - (1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अवब दोन्ही

(4) वरीलपैकी एकही नाही.

Consider the following sentences about Lead bank scheme.

- (a) Allotment of districts to various commercial bank is called as Lead Bank Scheme.
- (b) Lead bank scheme is accepted by RBI in 1980 and started with 338 rural districts.

Which of the above sentences are correct?

(1) Only a

(2) Only b

(3) Both a & b

- (4) None of the above
- 22. प्रधानमंत्री किसान सम्मान निधी योजना (PM-KISAN) बद्दल खालील विधाने विचारात घ्या.
 - (अ) या योजनेन्वये लघु व सीमांत शेतकऱ्यांना थेट उत्पन्न सहाय्य दिले जाते.
 - (ब) लाभार्थीला दरवर्षी तीन टप्प्यांमध्ये रू. 6000 या योजनेअंतर्गत दिले जातात.
 - (क) या योजनेचे दीर्घकालीन उद्दिष्ठ्य 2024 पर्यंत शेतकऱ्यांचे उत्पन्न दुप्पट करणे हे आहे.
 - (ड) तेलंगणाच्या रयथू बंधू योजनेची प्रेरणा घेऊन ही योजना केंद्राने सुरू केली आहे. वरीलपैकी कोणती विधाने चुक नाहीत?
 - (1) अ, ब

(2) ब आणि क

(3) अ, ब आणि ड

(4) वरीलपैकी सर्व

Consider the following statements about Pradhan Mantri Kisan Samman Nidhi (PM-KISAN) Scheme.

- (a) This scheme gives direct income support to small and marginal farmers.
- (b) Rs. 6000 are given to beneficiary per year in three steps under this scheme.
- (c) The long term goal of this scheme is to double the income of farmers till 2024.
- (d) Central government has started this scheme taking inspiration from Telanganas Rythu Bandhu scheme.

Which of the above statements are not incorrect?

(1) a and b

(2) b and c

(3) a, b and d

- (4) All of the above
- 23. 'मिशन अंत्योदय' अंतर्गत किती सालापर्यंत भारताला दारिद्रामुक्त करण्याचे ध्येय ठरविण्यात आले आहे?

(1) 2025-26

(2) 2022-23

(3) 2026-27

(4) 2030-31

Upto which of the following year, it is decided to make India poverty free under 'Mission Antyodaya'?

(1) 2025-26

(2) 2022-23

(3) 2026-27

(4) 2030-31

- 24. स्वच्छ भारत मिशन (ग्रामीण) ची उद्दिष्ठ्ये खालीलपैकी कोणती आहेत?
 - (अ) ग्रामीण लोकांच्या राहणीमानात सुधारणा करणे.
 - (ब) 2019 अखेर सर्व ग्रामपंचायतींना 'निर्मल' दर्जा मिळवून देणे.
 - (क) शाश्वत स्वच्छतेच्या सुविधा उभारण्यासाठी प्रोत्साहित करणे.
 - (ड) घन तसेच द्रव कचऱ्याचे व्यवस्थापन करणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ, ब आणि क

(2) ब, क आणि ड

(3) अ, ब आणि ड

(4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following are the objectives of Swachh Bharat Mission (Rural)?

- (a) To improve the living standard of rural people.
- (b) To register all Grampnachayats as Nirmal till 2019.
- (c) To encourage for establishment of facilities for sustainable sanitation.
- (d) Management of solid as well as liquid waste.

Answer option:

(1) a, b and c

(2) b, c and d

(3) a, b and d

- (4) All of the above
- 25. प्रधानमंत्री मातृवंदना योजना (PMMVY) बद्दल खालील विधानांचा विचार करा.
 - (अ) PMMVY या योजनेचे मूळ इंदिरा गांधी मातृत्व सहयोग योजनेत सापडते.
 - (ब) माता मृत्युप्रमाण व बालमृत्युदर कमी करणे हे या योजनेचे अंतिम ध्येय आहे.
 - (क) या योजनेमध्ये मातेला कोणतीही आर्थिक मदत न पुरवता केवळ वैद्यकीय सुविधा पुरविल्या जातात.
 - (ड) या योजनेचा लाभ फक्त पहिल्या जिवंत अपत्यालाच मिळतो.

वरीलपैकी चूक नाही अशी विधाने कोणती?

(1) ब आणि क

(2) अ, ब आणि क

(3) अ आणि ब

(4) अ, ब, ड

Consider the following sentences about Pradhan Mantri Matru Vandana Yojana (PMMVY)?

- (a) The root of PMMVY scheme is found in Indira Gandhi Matrutva Sahayog Yajana.
- (b) To reduce MMR & CMR is final object of this scheme.
- (c) In this scheme, there are only medical convenience without any financial help to mother.
- (d) The benefit of this scheme is only for first alive birth of child.

Which of the above statements are not incorrect?

(1) b and c

(2) a, b and c

(3) a and b

(4) a, b and d

26.	'माझी कन्या भाग्यश्री' सुधारित योजनेची उद्दिष्टे	खालीलपैकी कोणती?		
	(अ) मुलींचा जन्मदर वाढविणे.	(ब) लिंग निवडीस प्रतिबंध करणे.		
	(अ) मुलींचा जन्मदर वाढिवणे.(क) मुलींच्या शिक्षणाबाबत प्रोत्साहन देणे.	(ड) मुलींच्या आरोग्यात सुधारणा करणे.		
	पर्यायी उत्तरे :			
	(1) अ आणि ब	(2) अ, ब, क		
	(3) क आणि ड	(4) वरीलपैकी सर्व		
	Which of the following are the objective of Mazi Kanya Bhagyashri revised scheme?			
	(a) To Increase the birthrate of girls.	(b) To prevent sex selection.		
	(c) To promote girls education.	(d) To improve girls health.		
	Answer options :			
	(1) a and b	(2) a, b, c		
	(3) c and d	(4) All of the above		
27.	शेतकऱ्यांचा किमान थेट उत्पन्न देण्यासाठी ओदि	शेतकऱ्यांचा किमान थेट उत्पन्न देण्यासाठी ओदिशा सरकारने कोणती योजना घोषित केली आहे?		
	(1) कृषक बंधू योजना	(2) कालिया योजना		
	(3) अन्नदाता सुखी भव	(4) न्याय योजना		
	• • •	announced by Odisha government to give minimum		
	direct income to formers?			
	(1) Krishak Bandhu Yojana	(2) KALIA Yojana		
	(3) Annadata Sukhi Bhav	(4) NYAY Yojana		
28.	उत्कर्ष २०२२ संबंधी आहे.			
	(अ) बँकांची पर्यवेक्षी रचना मजबूत करणे.			
	(ब) ती मुख्यतः देशाच्या मध्यवर्ती बँकेसाठी आहे	.		
	पर्यायी उत्तरे :			
	(1) फक्त अ	(2) फक्त ब		
	(3) अ व ब दोन्ही	(4) यापैकी नाही.		
	Utkarsh 2022 is related to			
	(a) To strengthen supervisory mechanism for banks.			
	(b) It's specifically for central bank of a	country.		
	Answer option			
	(1) Only a	(2) Only b		
	(3) Both a, b	(4) None of the above		
29.	एम-सॅण्ड म्हणजे			
	(1) नदीपात्रातील वाळूला पर्याय	(2) ग्रॅनाइटपासून तयार केली जाते.		
	(3) तिची जाडी 4.7 mm. पेक्षा कमी असते.	(4) वरीलपैकी सर्व.		
	M-Sand is			
	(1) Substitute for river sand	(2) It is manufactured from granite stone.		
	(3) Its size is less than 4.7 mm	(4) All of the above		

- 30. आरंभ मोबाईल ॲप कशा संबंधी आहे?
 - (1) रस्ते डागडुजी (देखभाल)

(2) प्रदूषण् नियंत्रण

(3) कचरा व्यवस्थापन

- (4) वरीलपैकी सर्व
- To which of the following, Aarambh mobile app is related?
- (1) Road maintenance

(2) Pollution control

(3) Waste Management

- (4) All of the above.
- 31. पीएम विद्या लक्ष्मी कार्यक्रमासंबंधी खालील विधानांचा विचार करा व योग्य पर्याय निवडा.
 - (1) वित्त मंत्रालय, मानव संसाधन व विकास मंत्रालय व भारतीय बँक संघटना यांचा तो संयुक्त उपक्रम आहे.
 - (2) शैक्षणिक कर्ज व शिष्यवृत्ती संबंधी योजनांचे तो नियंत्रण करेल.
 - (3) पर्याय 1 व 2 दोन्ही बरोबर
 - (4) यापैकी नाही.

Consider following statements about PM Vidya Laxmi Karyakram and choose the correct option.

- (1) It is developed by ministry of finance, HRD ministry and Indian Bank association.
- (2) It will monitor scholarship and educational loan schemes.
- (3) Both options 1, 2 are correct.
- (4) None of the above.
- 32. (अ) स्वयं प्रभा हा DTH चॅनेलचा शैक्षणिक उपक्रमासाठीचा एक ग्रूप आहे.
 - (ब) त्याला रिसोर्ससॅटद्वारे सहाय्य केले जाते. वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहेत?

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ, ब

- (4) यांपैकी नाही.
- (a) Swayam Prabha is group of DTH Channels for educational programmes.
- (b) It is supported by Resource sat.

Which of the above statements is/are correct?

(1) Only a

(2) Only b

(3) a & b

- (4) None of the above
- 33. शाळा सारथी संबंधी योग्य पर्याय निवडा.
 - (1) हा शासन-एनजीओ-सीएसआर पोर्टलचा संयुक्त उपक्रम आहे.
 - (2) ती सर्वांगीण शाळा मूल्यांकन यंत्रणा आहे.
 - (3) पर्याय क्र. 1 व 2 दोन्ही बरोबर
 - (4) यापैकी नाही.

Choose correct alternative about Shaala Sarathi.

- (1) Shaala Sarathi is collaboration between Government NGO- CSR portal.
- (2) Its comprehensive school evaluation system.
- (3) Both options 1 & 2 are correct.
- (4) None of the above.

- 34. जिग्यासा (GIGYASA) संबंधी खालील विधानांचा विचार करा आणि योग्य पर्याय निवडा.
 - (1) तो विद्यार्थी-शास्त्रज्ञ जोडण्याचा उपक्रम आहे.
 - (2) तो सीएसआयआर व केंद्रीय विद्यालय संघटन यांचा संयुक्त उपक्रम आहे.
 - (3) ईशान्य भारतातील मुलांना शिष्यवृत्ती हा त्यातील भाग आहे.
 - (4) पर्याय 1 व 2 बरोबर

Consider following statements about JIGYASA and choose the correct option.

- (1) It is student-scientist connect programme.
- (2) It is collaboration between CSIR and Kendriya Vidyalaya Sangathan.
- (3) It includes scholarship to North East Students.
- (4) Both options 1 and 2 correct
- 35. जोड्या लावा.

(योजना)

- (अ) शाळा सिद्धी
- (ब) सारांश
- (क) शगुन
- (ड) साक्षत

- (1) ii iv i iii
- (2) iv iii ii i
- (3) iii I iv ii
- (4) I ii iii iv

Match the pairs.

(Scheme)

- (a) Shala Siddhi
- (b) Saransh
- (c) Shagun
- (d) Sakshat

- (1) ii iv i iii
- (2) iv iii ii i
- (3) iii I iv ii
- (4) I ii iii iv

(उद्देश)

- (i) ऑनलाईन शैक्षणिक संधी
- (ii) शालेय कार्यक्रमांची देखरेख
- (iii) विद्यार्थी कामगिरीची देखरेख
- (iv) शाळा स्वयंमूल्यांकन

(Goal)

- (i) Online Education Opportunity
- (ii) Monitoring School programs
- (iii) Monitoring Student Progress
- (iv) School Self-assessment

15 चाणक्य मंडल परिवार भारतातील लसीकरण कार्यक्रमासंदर्भात योग्य नसलेले विधान/ने ओळखा. 36. (अ) 1978 साली वैश्विक लसीकरण कार्यक्रम सुरू करण्यात आला. (ब) 1985 साली विस्तारीत लसीकरण कार्यक्रम सुरू करण्यात आला. (क) 2015 साली मिशन इंद्रधनुषची सुरुवात करण्यात आली. पर्यायी उत्तरे (1) अ, ब (2) ब, क (4) वरीलपैकी सर्व (3) अ, क Identify the statement/s which is/are not correct about the immunisation program in India. (a) Universal immunisation program was started in 1978. (b) Expanded immunisation program was started in 1985. (c) Mission Indradhanush was started in 2015. Answer options (1) a, b (2) b, c (4) All of the above (3) a, c प्रोजेक्ट सनराईज संदर्भात अयोग्य पर्याय निवडा. 37. (1) हे अभियान 6 फेब्रुवारी 2016ला सुरू करण्यात आले. (2) हे अभियान ईशान्यपूर्व भारत व हिमालयीन राज्यांमध्ये राबविले जाते. (3) एडसबाधितांचे निदान व उपचार करणे हे या अभियानाचे उद्दिष्ट आहे. (4) या अभियानाची अंमलबजावणी 'फॅमिली हेल्थ इंटरनॅशनल 360' ही संस्था करत आहे. Choose incorrect option about Project Sunrise. (1) This project was started on 6th February 2016. (2) This project is being implemented in north-eastern & Himalayan states (3) Diagnosing & treating aids infected people is the goal of this project. (4) This project is being implemented by 'Family Health International 360'. शामाप्रसाद मुखर्जी रुर्बन मिशनचे घटक खालीलपैकी कोणते आहेत? 38. (अ) स्वच्छता (ब) पथदिवे (क) ग्रामीण रस्ते व गटारे पर्यायी उत्तरे (1) अ, ब (2) **ब**, क (4) वरीलपैकी सर्व (3) अ, क

Which of the following are the components of Shyama Prasad Mukharjee Rurban Mission?

- (a) Cleanness
- (b) Street lights
- (c) Rural roads and drainages

Answer options

(1) a, b

(2) b, c

(3) a, c

(4) All of the above

39.	मक इन इाडया 2.0 मध्य खालालपका काणत्या उ	उत्पादन क्षत्राचा समावश हाता?	
	(अ) रेल्वे	(ब) खडे व दागिने	
	(क) नैसर्गिक वायू	(ड) चामडे व पादत्राणे	
	पर्यायी उत्तरे		
	(1) अ, क	(2) ৰ, ভ	
	(3) अ, ब, ड	(4) अ, ब, क	
	Which of the following sectors are include	ed in make in India 2.0?	
	(a) Railway	(b) Gems and Jewelery	
	(c) Natural Gas	(d) Leather and footwear	
	Answer options		
	(1) a, c	(2) b, d	
	(3) a, b, d	(4) a, b, c	
40.	केंद्र पुरस्कृ त core योजनांसाठी केंद्र-राज्य निधी	वाटाआहे, तर विशेष दर्जा राज्यांसाठी केंद्र-राज्य	
	निधी वाटा 90:10 करण्यात आला आहे.	X	
	(1) 75:25	(2) 50:50	
	(3) 60:40	(4) 70:30	
	The share of centre : state funds for centr	ally sponsored core schemes is, while the	
	share of centre : state funds for special st	tatus states has been 90:10.	
	(1) 75:25	(2) 50:50	
	(3) 60:40	(4) 70:30	
41.	पुढीलपैकी योग्य विधान ओळखा.		
11.	9	17 पुनर्रचना करून नव्याने राबविण्यास सुरू केली गेली.	
		किंवा वर्षभरातून किमान सहा महिने काम करावे लागते.	
		शिशुगृहे उभारण्यासाठी आर्थिक मदत दिली जाते.	
		ह चालवणारे संस्था यांच्या 60 : 30 : 10 असा करण्यात	
	आला आहे.		
	पर्यायी उत्तरे :		
	(1) फक्त अ	(2) फक्त अ, क	
	(3) फक्त ब, क	(4) अ, ब, क	
	Identify the correct statement from the following.		
	(a) The National Children's Home Scheme was restructured on 1st January 2017 and started		
	to be implemented anew.		
	(b) Financial assistance is provided to set up a Kinder garden to take care of the children		
	of women who have to work at least 15 days a month or at least six months in a year.		
	(c) The share of financial expenditure is 60 : 30 : 10 between Central : State : institutions		
	running Kindergarten.		
	Answer options		
	(1) Only a	(2) Only a, c	
	(3) Only b, c	(4) a, b, c	

42.	सबला योजनेसंबंधी पुढीलपैकी अयोग्य विधाने उ	भोळखा.	
		ातून ही योजना 19 नोव्हेंबर 2010 ला 200 जिल्ह्यांमध्ये	
	राबविण्यास राबविण्यात आली.		
	(ब) या योजनेअंतर्गत 600 कॅलरी व 18 ते 20	ग्रॅम प्रथिने देईल इतका आहार वर्षभरातून किमान 300	
	दिवस दिला जाईल.		
	(क) या योजनेअंतर्गत आरोग्य तपासणी सेवा तर	नेच लोह व फॉलिक ॲसिडच्या गोळ्या पुरविण्यात येतात.	
	पर्यायी उत्तरे :		
	(1) फक्त अ	(2) फक्त ब, क	
	(3) फक्त अ, क	(4) वरील पैकी एकही नाही.	
	Identify the following incorrect statements	s regarding the Sabla scheme.	
	(a) The scheme was implemented on 19 November 2010 in 200 districts through the Integrated Child Development Project.		
		s 600 calories and 18 to 20 grams of protein will	
	be provided for at least 300 days through		
		services as well as iron and folic acid tablets.	
	Answer options:		
	(1) Only a	(2) Only b, c	
	(3) Only a, c	(4) None of the above.	
43.	महिलांची प्रगती, विकास व सशक्तीकरण घडवून आणण्याच्या उद्देशाने राष्ट्रीय महिला सशक्तीकरण धोरण या दिवशी जाहीर करण्यात आले.		
	(1) 08 मार्च 2001	9	
	(2) 08 मार्च 2000		
	(3) 20 मार्च 2000		
	(4) 20 मार्च 2001		
		was announced on with the objective	
	of promoting, developing and empowering	 ,	
	(1) March 08, 2001	(2) March 08, 2000	
	(3) March 20, 2000	(4) March 20, 2001	
44.	सुगम्य भारत अभियानाचे उद्दिष्ट		
	(1) शहरी भागातील झोपडपट्टीमध्ये राहणाऱ्या नागरिकांसाठी पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देणे आहे.		
	(2) अपंगांना सार्वत्रिक सुविधा पुरवणे आहे.		
	(3) ज्येष्ठ नागरिकांना वृद्धापकाळात आरोग्य संबंधी सोयी पुरवणे आहे.		
	(4) सार्वजनिक ठिकाणी भीक मागणाऱ्या गरीब नागरिकांचे पुनर्वसन करणे.		
	Objectives of Accessible India Campaign		
	(1) To provide basic amenities to the citizens living in urban slums.		
	(2) To provide universal access to the disabled.		
	(3) To provide health care facilities to senior citizens.		
	(4) Rehabilitation of poor citizens begging in public places.		
	(-) 0- poor endemo 0-88m8	F F	

18 चाणक्य मंडल परिवार 2015 या वर्षी कोलकाता येथे सुरू करण्यात आलेल्या अटल पेन्शन योजनेचे लक्ष गट 45. (1) शहरी भागातील दारिद्र्य रेषेखालील गरीब नागरिक (2) लघु व सीमांत शेतकरी (3) असंघटीत क्षेत्रातील कामगार (4) विविध पेन्शन योजनांपासून वंचित राहिलेले संघटित क्षेत्रातील कामगार The focus group of Atal Pension Scheme launched from Kolkata in the year 2015 is (1) Poor citizens below the poverty line in urban areas (2) Small and marginal farmers (3) Workers in the unorganized sector (4) Workers in the organized sector who are deprived of various pension schemes. प्रधानमंत्री किसान मानधन योजना, योग्य विधाने निवडा. 46. (अ) योजनेची सुरुवात 1 ऑगस्ट 2019 रोजी करण्यात आली. (ब) यासाठी 18 ते 60 वयोगटातील अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकरी सहभागी होऊ शकतात. (क) लाभार्थींना दरमहा रु. 300 निवृत्तीवेतन दिले जाईल. (ड) भारतीय जीवन विमा निगम तर्फे या योजनेची अंमलबजावणी होणार आहे. पर्यायी उत्तरे (1) अ, ब, क (2) अ, ब, ड (3) अ, क, ड (4) अ, ब, क, ड PM Kisan Mandhan Scheme, Choose correct statements-(a) It started on 1st August 2019 (b) Beneficiary are small and marginal farmers of age 18 to 60 years. (c) Beneficiary will get pension of Rs. 300 monthly. (d) Scheme implemented by LIC

(1) a, b, c

(2) a, b, d

(3) a, c, d

(4) a, b, c, d

- 47. खालीलपैकी योग्य विधाने निवडा.
 - (अ) प्रधानमंत्री सौभाग्य योजनेअंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील नागरिकांना मोफत गॅस जोडणी तसेच पहिले सिलेंडर व रोगडी मोफत मिळणार आहे.
 - (ब) प्रधानमंत्री उज्वला योजनेअंतर्गत ग्रामीण भागातील नागरिकांना मोफत वीज जोडणी मिळणार आहे. पर्यायी उत्तरे
 - (1) फक्त अ बरोबर

(2) फक्त ब बरोबर

(3) दोन्ही बरोबर

(4) दोन्ही चुक

Choose the correct statement.

- (a) Below poverty line people will get free gas connection and first cylinder under Prime Minister SAUBHAGYA scheme.
- (b) Rural area people will get Free electricity connection under Prime Minister Ujjawla scheme.

Answer option

(1) Only a correct

(2) Only b correct

(3) Both correct

- (4) Both incorrect
- 48. ग्रामीण भागामध्ये पायाभूत सुविधांचा विकास करण्यासाठी 2005 रोजी भारत निर्माण योजनाची सुरुवात करण्यात आली, यामध्ये खालीलपैकी कोणत्या सुविधांचा समावेश होता ?

(अ) पेयजल

(ब) गृहनिर्माण

(क) विद्यतीकरण

(ड) पर्यावरण

(इ) शिक्षण

(फ) जलसिंचन

(ग) आरोग्य

(घ) दूरसंचार

(च) रस्ते

पर्यायी उत्तरे

(2) अ, ब, क, इ, फ, ग

(1) अ, ब, क, इ, फ, च (3) अ, ब, क, फ, घ, च

(4) अ, ब, ड, इ, ग, च

Bharat Nirmaan scheme launched in 2005 to develop the basic infrastructure facilities in the rural areas of India, Which of the following factors are part of the scheme?

(a) Drinking water

(b) Housing

(c) Electrification

(d) Environment

(e) Education

(f) Irrigation

(g) Health

(h) Communication

(i) Roads

Answer option

(1) a, b, c, e, f, I

(2) a, b, c, e, f, g

(3) a, b, c, f, h, I

(4) a, b, d, e, g, i

- 49. अन्नपूर्णा योजनेबद्दल खालीलपैकी कोणती विधाने अयोग्य आहेत?
 - (अ) अन्नपूर्णा योजना 1 एप्रिल 2000 रोजी लागू करण्यात आली.
 - (ब) या योजनेसाठी 60 वर्षे वयावरील निराधार स्त्री अथवा पुरुष लाभार्थी आहेत.
 - (क) या अंतर्गत लाभार्थ्यांना 5 किलो मोफत धान्य वाटप केले जाते. पर्यायी उत्तरे
 - (1) अ, ब, क

(2) ৰ, ক

(3) क, अ

(4) अ, ब

Which of the following sentences are incorrect about the Annapurna scheme?

- (a) Annapurna scheme started on 1st April 2000.
- (b) Male and female about the 60 years of age are the beneficiaries of the scheme.
- (c) The benefisheries will get 5 kilos of foodgrains.

Answer option

(1) a, b, c

(2) b, c

(3) c, a

(4) a, b

- 50. बिरसा मुंडा कृषी क्रांती योजनाच्या लाभार्थींसाठी काय निकष आहेत?
 - (1) अनुसूचित जमाती शेतकऱ्यांचे दीड लाखापर्यंतचे वार्षिक उत्पन्न हवे.
 - (2) अनुसूचित जाती मधील शेतकऱ्यांचे दीड लाखापर्यंतचे वार्षिक उत्पन्न हवे.
 - (3) मागासवर्गीय शेतकऱ्यांचे दीड लाखापर्यंतचे उत्पन्न हवे.
 - (4) दीड लाखापेक्षा कमी उत्पन्न असलेल्या सर्व शेतकऱ्यांसाठी.

What are the beneficiaries of Birsa Munda Agriculture scheme?

- (1) Annual income of scheduled tribes farmer is upto 1.5 lakhs.
- (2) Annual income of scheduled caste farmer is upto 1.5 lakhs
- (3) Annual income of backward classes farmer is upto 1.5 lakhs
- (4) All the farmers of annual income up to 1.5 lakhs